

Wetswijzigingen in de inkomstenbelasting

Een onderzoek naar belangrijke wetswijzigingen die er zijn geweest in de afgelopen jaren, binnen de winstbepaling in de wet inkomstenbelasting 2001 en of de wetgeving daardoor meer of minder complex is geworden?

Auteur: A.J. Verhaar
Studentnummer: 358592
Opleiding: Fiscale Economie
Onderwijsinstelling: Erasmus Universiteit Rotterdam

Datum: 3-7-2015

Begeleider: R.B.N. van Ovost

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Probleemstelling.....	3
1.3 Afbakening.....	4
Hoofdstuk 2 Toetsingscriteria	5
2.1 Administratieve lasten.....	5
2.2 Duidelijkheid van de wettekst	5
2.3 Casuïstische regelgeving	5
2.4 Maatschappelijk draagvlak.....	5
2.5 Conclusie	6
Hoofdstuk 3 Wetswijzigingen 2015.....	7
3.1 Premies voor beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling	7
Hoofdstuk 4 Wetswijzigingen 2014.....	9
4.1 Toevoegingen aan de oudedagsreserve.....	9
Hoofdstuk 5 Wetswijzigingen 2012.....	11
5.1 Wet uitwerking autobrief	11
5.2 Wijziging zelfstandigenaftrek	13
Hoofdstuk 6 Wetswijzigingen 2011.....	15
6.1 Verlaging milieu-investeringsaftrek (MIA)	15
Hoofdstuk 7 Wetswijzigingen 2010.....	17
7.1 Afschaffing uren criterium voor MKB- winstvrijstelling	17
7.2 Wijziging Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek.....	19
7.3 Wijziging zelfstandigenaftrek	21
Hoofdstuk 8 Wetswijzigingen 2008.....	23
8.1 Kwijtscheldingswinstvrijstelling en schuldsanering	23
Hoofdstuk 9 Wetswijzigingen 2007.....	25
9.1 Beperking afschrijving gebouwen	25
9.2 Invoering MKB-winstvrijstelling	27
Hoofdstuk 10 Eindconclusie	29

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Een duidelijk belastingstelsel is voordelig voor iedereen. Hierdoor kunnen conflicten zoveel mogelijk worden vermeden en daarmee kosten bespaard. De overheid streeft er dan ook naar om het belastingstelsel, wat nu als "te ingewikkeld"¹ wordt ervaren, zoveel mogelijk te vereenvoudigen.

Vereenvoudigen heeft de overheid in de afgelopen jaren ook al geprobeerd. Te denken valt hierbij aan de omzetting van de zelfstandigenaftrek (in de inkomstenbelasting) van een aftrek met winstafhankelijke schijven naar een aftrek met een maximaal vast bedrag.

Het willen vereenvoudigen van het Nederlandse belastingstelsel was vanaf de invoering van de wet inkomstenbelasting 2001 al de bedoeling. Dit blijkt onder meer uit een brief die toenmalig staatssecretaris Wouter Bos in 2002 naar de Tweede Kamer stuurde: " (...)heb ik toegezegd om het complex van uitvoeringsbesluiten en -regelingen te laten bezien op mogelijkheden tot vereenvoudiging en terugdringing van de administratieve lasten" .²

Daarnaast wordt de maatschappij op vele fronten ingewikkelder wat aanvullende wetgeving en verfijning van bestaande regelgeving nodig maakt. Ook zijn er van vele kanten politieke wensen ten aanzien van het al of niet belasten van groepen en of gebeurtenissen.

Omdat er nu nog steeds gezegd wordt dat het belastingstelsel te ingewikkeld is, lijkt het alsof er niet veel is gewijzigd sinds de invoering van de wet inkomstenbelasting 2001. Toch zijn er wel degelijk een aantal zaken gewijzigd sinds de invoering van de wet.

1.2 Probleemstelling

Uit het voorgaande blijkt, dat de overheid wel degelijk heeft willen vereenvoudigen. De vraag is echter of dat ook gelukt is. Daarom luidt de hoofdvraag van mijn scriptie:

Welke belangrijke wetswijzigingen zijn er geweest in de afgelopen jaren binnen de winstbepaling in de wet inkomstenbelasting 2001 en is de wetgeving daardoor meer of minder complex geworden?

De wetswijzigingen zullen per jaar behandeld worden en elk jaar heeft een eigen hoofdstuk. Binnen dat hoofdstuk zal elke wijziging apart behandeld worden. De wijzigingen zullen op de volgende manier behandeld worden:

1. *Wat is er veranderd?*
2. *Waarom is er veranderd?*
3. *Is de wetgeving door deze verandering meer/minder complex geworden?*

Verder zal er eerst een hoofdstuk worden geweid aan het opstellen van een aantal toetsingscriteria om de verandering in complexiteit te beoordelen.

¹ Telegraaf 15 feb 2015, Wiebes: 'huidig ingewikkeld belastingstelsel garantie voor fouten'

² Brief staatssecretaris van Financiën 17 april 2002, nr. DGB 2002/1932

1.3 Afbakening

In deze scriptie wil ik mij beperken tot de winstbepalingregels binnen de wet inkomstenbelasting 2001. De overheid heeft op heel veel onderdelen binnen het gehele belastingstelsel wijzigingen doorgevoerd. Om een volledig beeld te krijgen van het effect van de wetswijzigingen is het niet nodig om alle wetswijzigingen in alle gebieden van de belastingwet te onderzoeken. Daarnaast zou dit van dusdanige omvang zijn dat dit te veel zou worden om in één scriptie te vatten. Vanwege de omvang heb ik me beperkt tot de winstbepalingen. Daarom heb ik de wijzigingen in, bijvoorbeeld, de hypotheekrenteaftrek en de toeslagen niet meegenomen.

Hoofdstuk 2 Toetsingscriteria

In dit hoofdstuk zullen toetsingscriteria worden gegeven waaraan elke opgenomen wetswijziging zal worden getoetst. Aan de hand van die criteria kan er dan vastgesteld worden of een wetswijziging tot vereenvoudiging of tot meer complexiteit heeft geleid.

2.1 Administratieve lasten

Het is belangrijk om bij een wetswijziging na te gaan waar de administratieve lasten vallen. Dit geldt voor zowel de ondernemer als voor de belastingdienst. Een wetswijziging kan tot gevolg hebben dat een ondernemer misschien minder hoeft bij te houden, maar kan er tegelijkertijd ook voor zorgen dat de belastingdienst een grotere administratieve last ondervindt, of omgekeerd. In mijn onderzoek zal ik alleen kijken naar de kant van de ondernemer.

2.2 Duidelijkheid van de wettekst

Voor een ondernemer is het lang niet altijd duidelijk hoe de wettekst in elkaar zit. Soms wordt er naar andere artikelen verwezen, die dan weer onderling met elkaar verbonden zijn. Een wetswijziging kan tot gevolg hebben, dat een ondernemer door de bomen het bos niet meer ziet. Dit zou een indicatie kunnen zijn, dat de wet als gevolg van deze wetswijziging meer complex is geworden.

2.3 Casuïstische regelgeving ³

Onze wet inkomstenbelasting is zo complex geworden omdat er veel regelgeving is voor verschillende, vaak specifieke situaties. Sommige regelgeving is zelfs van dien aard, dat ze maar op zeer specifieke situaties van toepassing is. Dit komt de eenvoudigheid van de wet inkomstenbelasting niet ten goede. Omdat die regelgeving maar op zeer specifieke situaties van toepassing zijn, zitten er ook veel voorwaarden aan vast. Daardoor kan een ondernemer in verwarring raken of hij nu wel of niet recht heeft op een bepaalde faciliteit of aftrek.

2.4 Maatschappelijk draagvlak

Als laatste is van belang dat een wetswijziging is afgestemd op economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Wanneer dit niet het geval is, wordt het begrip voor die wetswijzigingen en de kennis daarvan kleiner. Dit kan tot gevolg hebben dat een wetswijziging als complex wordt ervaren. De andere kant is ook mogelijk, namelijk dat een wetswijziging niet als complex wordt ervaren terwijl

³ Nota aan Vlaamse regering VR/2000/2507/DOC0660/BIS

de gehele omvang van de wet wel groter wordt. Dit kan ermee te maken hebben dat een bepaalde wetswijziging maatschappelijk breed gedragen is. Hiermee wordt bedoeld dat een bepaalde wijziging wordt begrepen en ook als eerlijk en rechtvaardig wordt ervaren.

2.5 Conclusie

Aan de hand van de voorgenoemde vier toetsingscriteria zal na elke wijziging een beoordeling worden gegeven. Deze beoordeling is een overweging van de vier criteria en zal uiteindelijk uitmonden in een oordeel naar complexiteit. Dit zal gedaan worden met een schaal en ziet er als volgt uit:

- Complexiteit veel toegenomen
- Complexiteit een beetje toegenomen
- = Complexiteit gelijk gebleven
- + Complexiteit een beetje minder geworden
- ++ Complexiteit veel minder geworden

Hoofdstuk 3 Wetswijzigingen 2015

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2015 in werking zijn getreden.

3.1 Premies voor beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling

3.1.1 De wijziging

Deze regeling is het nieuwe artikel 3.18 van de wet inkomstenbelasting 2001 geworden. Dit artikel stelt een maximum aan gefaciliteerde pensioenopbouw voor belastingplichtigen met winst uit onderneming. Dit maximum geldt echter alleen voor ondernemers die de verplichting hebben om, ingevolge artikel 1.7 lid 2b IB 2001, aan een bedrijfstakpensioenfonds of een beroepspensioenregeling mee te doen (artikel 3.18 lid 1 IB 2001). Artikel 3.18 geldt dus niet voor ondernemers die niet verplicht zijn tot deelname aan zo'n fonds. Lid 2 van artikel 3.18 regelt dat premies niet in aftrek mogen worden gebracht, voor zover deze zijn gebaseerd op een hoger inkomen dan het pensioengevend inkomen. Lid 3 geeft een beperking aan de premieaftrek voor zover die betrekking heeft op de vrijwillige aanvulling zoals bedoeld in artikel 1.7 lid 2b.

Vervolgens geeft lid 4 enkele handvatten om de van belang zijnde artikelen uit de wet Loonbelasting 1964 van toepassing te laten zijn op ondernemers. Lid 4 geeft eigenlijk een uitwerking van een aantal kernwoorden die in de artikelen naar voren komen. Als laatste maakt lid 5 het mogelijk, dat er nog nadere, regelgeving (door middel van een AMVB) kan worden opgesteld over een aantal meer specifieke gevallen. ⁴

Het maximale pensioen wat kan worden opgebouwd is gerelateerd aan het zogenoemde pensioengevend loon. In 2015 bedraagt dit pensioengevend loon maximaal € 100.000. Voor ondernemers, die voldoen aan de voorwaarden die in lid 1 van artikel 3.18 gesteld zijn, is de maximale pensioenopbouw gerelateerd aan het maximale pensioengevend loon.

Het doel van dit artikel is om de maximale pensioenopbouw voor belastingplichtigen met winst uit onderneming gelijk te trekken met dat van werknemers. Dit geldt natuurlijk alleen voor ondernemers die verplicht zijn mee te doen aan een bedrijfstakpensioenfonds of een beroepspensioenregeling.

3.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Administratief verandert er door deze regeling niet zoveel. Ondernemers die verplicht waren om hun pensioen op te bouwen bij een bedrijfstakpensioenfonds, moeten en doen dat nu nog steeds. Er zijn alleen andere regels voor gesteld. De ondernemer zelf hoeft echter geen extra administratie aan te maken.

Duidelijkheid van de wettekst

⁴ mr. dr. M.L.M. van Kempen, Cursus Belastingrecht IB Afdeling 3.2.15 onder punt B

Voor een ondernemer die binnen de doelgroep valt en zelf zijn aangifte doet, zal het niet makkelijker zijn geworden. Er is een heel artikel bij gekomen, wat weer onderling verwijst naar andere artikelen, met name naar de loonbelasting. De tekst zelf is goed te begrijpen voor iemand die thuis is in de belastingwereld. Het zijn normaal lopende zinnen, waar niet drie keer over heen gelezen moet worden om het te begrijpen, maar door de dwarsverbanden met de loonbelasting zijn de bepalingen toch lastig te lezen.

Casuïstische regelgeving

Artikel 3.18 is gericht op een groep zelfstandige belastingplichtigen, namelijk degenen die ondernemer zijn en verplicht zijn hun pensioen op te bouwen in een beroepspensioenfonds. Dit maakt dat er een artikel is toegevoegd, waar relatief veel zelfstandige belastingplichtigen onder vallen. Voor de andere belastingplichtigen kan deze regeling als verwarrend overkomen, wanneer niet goed wordt verstaan of men verplicht is om aan zo'n pensioenfonds deel te nemen.

Maatschappelijk draagvlak

Deze wetwijziging komt voort uit het doel van het kabinet om mensen langer te laten doorwerken. Door de toegenomen levensverwachting en de gewijzigde samenstelling van de Nederlandse bevolking, neemt het aantal gepensioneerden ten opzichte van het aantal werkenden steeds verder toe. Deze vergrijzing van de samenleving maakt langer doorwerken noodzakelijk en volgens het kabinet ook aanvaardbaar. Hierdoor is er een langere periode waarin mensen gedurende het arbeidsproces deel (kunnen) nemen aan pensioenregelingen. Het kabinet vindt het daarom redelijk om de fiscale behandeling van de opbouw van oudedagsvoorzieningen daarop aan te passen, in die zin, dat de maximumopbouw per dienstjaar (zogenoemde opbouwpercentage) kan worden verlaagd en de fiscale facilitering voor pensioenopbouw kan worden versoerd. Daarnaast is ook het doel van het kabinet geweest om de toppensioenen naar beneden te brengen. Het kabinet wilde namelijk niet dat ondernemers veel pensioen op konden bouwen op kosten van de staat.

3.1.3 Conclusie

Hoewel er administratief niet veel veranderd is, is er wel een artikel bij gekomen, maar dit artikel is wel gericht op een relatief grote groep belastingplichtigen. Het is zeer waarschijnlijk dat er voldoende draagvlak voor deze wijziging zal zijn, omdat iedereen kan zien dat mensen langer leven. Daarbij hoort ook langer werken en langer opbouwen. Ook zullen mensen, met name diegenen met een laag inkomen, het eens zijn met het feit dat de toppensioenen naar beneden worden gebracht. Door deze wijziging is er weliswaar een heel artikel bij gekomen, maar de wet is hierdoor niet meer complex geworden. Deze wetwijziging was nodig, zo vonden ook ondernemers, vanwege het omlaag brengen van de toppensioenen en was ook een logisch gevolg van de verhoging van de pensioenleeftijd.

Beoordeling: =

Hoofdstuk 4 Wetswijzigingen 2014

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2014 in werking zijn getreden.

4.1 Toevoegingen aan de oudedagsreserve

4.1.1 De wijziging

Deze wijziging heeft betrekking op artikel 3.68 en gaat om de toevoeging aan de Fiscale Oudedagsreserve (FOR). De werking van dit artikel is grotendeels ongewijzigd gebleven.

Het belangrijke punt hier is dat het percentage wat maximaal gefaciliteerd mag worden toegevoegd aan de FOR omlaag is gebracht. Dit is gedaan naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd⁵ en de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen⁶. Omdat de leeftijd voor de AOW geleidelijk omhoog gaat kan de maximale toevoeging aan de FOR geleidelijk worden verlaagd⁷.

De maximale toevoeging aan de FOR heeft twee eisen; ten eerste mag maximaal een percentage van de winst worden toegevoegd en ten tweede tot maximaal een vast bedrag. Het maximale vaste bedrag voor de FOR was in 2011 nog € 11.882. Deze is in 2012 verlaagd naar € 9.542. Deze maatregel is puur een budgettaire maatregel geweest. Deze maatregel was nodig om een verlenging te financieren van de maximum termijn van de faciliteit voor vrijwillige voortzetting van een pensioenregeling⁸. De maximale toevoeging is per 1 januari 2015 verder verlaagd naar € 8.631. Deze verlaging heeft te maken met de maximering van het pensioengevend inkomen.

Een andere verandering is dat er een vierde lid aan artikel 3.68 is toegevoegd. Dit vierde lid ziet op het percentage van de winst waarvan maximaal gefaciliteerd gebruik mag worden gemaakt. In 2013 was dit percentage maximaal 12% van de winst. In 2014 is dit percentage verlaagd naar 10,9% en in 2015 naar 9,8% van de winst. Het vierde lid regelt dat het percentage elk jaar met 0,36%-punt, maal het aantal jaren waarmee de pensioenrichtleeftijd⁹ wijzigt, omlaag gaat. Hiermee heeft de overheid willen bereiken dat de toevoeging per jaar omlaag gaat, maar dat de totale toevoeging tot aan het begin van het pensioen ongeveer gelijk kan blijven.

4.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Administratief verandert er door deze wetgeving het volgende: ondernemers kunnen nu en in de volgende jaren steeds iets minder toevoegen aan hun oudedagsreserve. Omdat dit niet meteen uit

⁵ Wet van 12 juli 2012, Stb. 2012, 328

⁶ Wet van 2 juni 2014, Stb. 2014,196

⁷ mr. dr. M.L.M. van Kempen, Cursus Belastingrecht IB.3.2.37.D.a1

⁸ Kamerstukken II 2011/12, 33 003, nr. 3

⁹ Dit is de leeftijd waarop belastingplichtigen AOW gaan ontvangen. Omdat die leeftijd geleidelijk naar 67 jaar gaat wijzigt de leeftijd elk jaar.

de wet blijkt moet goed in de gaten worden gehouden wat de maximale toevoeging is die een ondernemer kan doen.

Duidelijkheid van de wettekst

Er is een extra lid toegevoegd waarin toekomstige wijzigingen zijn vastgelegd. Voor een ondernemer kan dit lastig zijn, omdat hij uit de wettekst niet in een keer kan halen hoeveel hij een volgend jaar maximaal mag toevoegen. Hiervoor moet hij naar het huidige percentage kijken en naar de Wet op de loonbelasting gaan waar de jaarlijkse verhoging van de pensioenrichtleeftijd wordt geregeld.

Casuïstische regelgeving

Deze regeling is toepasbaar voor iedere ondernemer die een onderneming drijft en daarom gericht op een groot aantal belastingplichtigen.

Maatschappelijk draagvlak

Voor een ondernemer voelt het logisch aan dat, wanneer hij langer de tijd heeft om fiscaal gefaciliteerd zijn pensioen op te bouwen, hij ook per jaar iets minder kan toevoegen aan dat pensioen. Omdat ondernemers snappen waarom deze wijziging is doorgevoerd zal deze wijziging over het algemeen als rechtvaardig worden beschouwd.

4.1.3 Conclusie

Deze wijziging is vooral bedoeld als een budgettaire wijziging. Dit betekent niet dat het daarmee niet meer of minder complex is geworden. Wat er voor ondernemers veranderd is dat er nu gekeken moet worden naar de gegeven pensioenrichtleeftijd in de Wet op de loonbelasting. Aan de hand daarvan kan het percentage worden vastgesteld dat van de winst aan de FOR kan worden toegevoegd. Er is daarmee ook een extra lid toegevoegd, wat de wettekst langer maakt. Deze wijziging heeft de Wet inkomstenbelasting meer complex gemaakt.

Beoordeling: –

Hoofdstuk 5 Wetswijzigingen 2012

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2012 in werking zijn getreden. Omdat in dit hoofdstuk de Wet uitwerking autobrief word uitgewerkt zal er ook kort worden ingegaan op de veranderingen binnen die wet na 2012.

5.1 Wet uitwerking autobrief

5.1.1 De wijziging

De Wet uitwerking autobrief, die zijn werking binnen de inkomstenbelasting heeft via artikel 3.20, is op 1 juni 2011 door de toenmalig staatssecretaris van Financiën, naar de Tweede Kamer gestuurd.¹⁰ In deze brief stelt de staatssecretaris eerder ingevoerd beleid van vergroening door te zetten. Dit specifiek met het doel dat mensen gestimuleerd moeten worden tot "(...) de aanschaf en het gebruik van zuinige en zeer zuinige auto's". Hierover volgde een parlementaire behandeling en het uiteindelijke gevolg daarvan was de Wet uitwerking autobrief¹¹.

De wijziging heeft dus betrekking op artikel 3.20 IB 2001. Artikel 3.20 gaat over de bijtelling voor het privégebruik van een auto die tot het vermogen van een onderneming behoort. (de zogenaamde auto van de zaak) . Specifiek gaat artikel 3.20 erover dat een bepaald gedeelte van de waarde van de auto als onttrekking uit de onderneming moet worden aangemerkt, wanneer de auto van de zaak ook voor privé doeleinden ter beschikking staat. Dit is 25% van de waarde van de auto wanneer de auto niet meer dan 15 jaar geleden voor het eerst in gebruik is genomen en 35% voor auto's die langer dan 15 jaar geleden voor het eerst in gebruik zijn genomen. Met de waarde word bedoeld de catalogusprijs vermeerderd met de belasting van personenauto's en motorrijwielen¹². Wanneer de auto meer dan 15 jaar geleden voor het eerst in gebruik is genomen word als waarde genomen de waarde in het economisch verkeer. De waarde van de auto wordt geregeld in lid 8. Wanneer de auto op jaarbasis niet meer dan 500 kilometer voor privé is gebruikt wordt geacht dat een auto niet voor privé doeleinden ter beschikking te staan en hoeft er ook geen onttrekking plaats te vinden. Tot zover is er nog niets gewijzigd. Dit gedeelte van artikel 3.20 bestond ook al voor 1 januari 2012. Met ingang van 1 januari 2012 zijn er echter nog een aantal leden toegevoegd aan artikel 3.20. Deze wijziging is met terugwerkende kracht, tot en met 1 juli 2011, ingevoerd.

Voor 2012 kende artikel 3.20 10 leden. In deze leden werd geregeld dat de in lid 1 bedoelde onttrekking werd verlaagd op basis van het type motor en de CO₂-uitstoot. Ook werd geregeld hoe de waarde van de auto vastgesteld diende te worden. Met ingang van 2012 zijn er echter 11 leden toegevoegd waardoor artikel 3.20 nu 21 leden heeft. De leden 11 tot en met 15 hebben betrekking op een bestelauto. De leden 16 tot en met 20 gaan over kentekens en CO₂-uitstoot. Als laatste is lid 21 nog toegevoegd waarin wordt geregeld dat er nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot de behandeling van kentekens.

¹⁰ DV/2011/286 U Autobrief

¹¹ Deze wet wijzigt een aantal artikelen binnen de inkomstenbelasting, de loonbelasting en de motorrijtuigenbelasting

¹² Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, artikel 9 t/m 9c

5.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Voor ondernemers die een bestelauto hebben wordt het er niet makkelijker op. Wanneer een bestelauto uitsluitend zakelijk wordt gebruikt, kan de ondernemer met betrekking tot die bestelauto een 'verklaring zakelijk gebruik' afgeven aan de inspecteur. Hiervoor moet de ondernemer digitaal een formulier downloaden, dat invullen en dan weer opsturen. Verder moeten ondernemers goed bijhouden wanneer ze de auto gekocht hebben aangezien dat te maken kan hebben met de maximaal toegestane CO₂-uitstoot die zelf weer verband houdt met de hoogte van de bijtelling.

Duidelijkheid van de wettekst

Deze wijziging heeft artikel 3.20 bijna dubbel zo lang gemaakt dan wat het eerst was. Ook zijn er allerlei bepalingen bij gekomen, die vooral betrekking hebben op de bestelauto en de maximaal toegestane CO₂-uitstoot. Het probleem hier is dat de maximaal toegestane CO₂-uitstoot elk jaar vanaf 2012 iets omlaag is gegaan. Hiermee wilde de overheid voorkomen dat minder zuinige auto's niet meer van de bijtellingsverlaging gebruik konden maken. Het doel van de overheid is om de aankoop en het gebruik van zuinigere auto's te stimuleren. De wettekst zelf is er echter niet makkelijker op geworden.

Casuïstische regelgeving

Deze bepalingen betreffen iedereen die een auto 'van de zaak' heeft. Hoewel de extra leden over de bestelauto iets specifieker zijn, is hier geen sprake van casuïstische regelgeving. Er zijn genoeg ondernemers die, bijvoorbeeld, alleen een bestelauto in eigen zaak hebben en geen normale auto. Te denken valt hierbij aan tegelzetters, glazenmakers en andere klusbedrijven. Echter ook andere ondernemers vallen hieronder, bijvoorbeeld directeuren, huisartsen, notarissen, etc.

Maatschappelijk draagvlak

De artikelleden voor de bestelauto zijn er op gericht dat een bestelauto hetzelfde behandeld kan worden als een normale auto, aangezien sommige groepen ondernemers alleen een bestelauto in de zaak hebben. De extra bepalingen die betrekking hebben op de CO₂-uitstoot hebben te maken met het feit dat ondernemers de tijd krijgen om zich aan te passen aan de geleidelijke verlaging van de maximaal toegestane CO₂-uitstoot. Wanneer hun auto namelijk boven de CO₂-grens uitkomt, doordat de grens verlaagd is, valt die auto niet meteen buiten de verlaging van de bijtelling.

Beide toevoegingen aan artikel 3.20 zullen als eerlijk en rechtvaardig worden beschouwd. Dat bestelauto's dezelfde behandeling kunnen krijgen als normale auto's wordt vooral als een logische stap ervaren. Daarnaast vinden ondernemers het niet rechtvaardig dat hun auto's geleidelijk meer bijtelling krijgen, omdat de maximaal toegestane CO₂-grens daalt. Het is namelijk niet zo dat ondernemers in die tijd hun auto kunnen aanpassen dat er minder CO₂ wordt uitgestoten. Een andere oplossing daarvoor is dat ondernemers een nieuwe en zuinigere auto zouden moeten kopen, maar dat is niet voor elke ondernemer mogelijk. Men verliest overigens niet direct de vrijstelling

wanneer de maximaal toegestane CO₂-grens onder de uitstoot van hun eigen auto is gedaald.

5.1.3 Conclusie

Zoals al eerder vermeld zijn deze bepalingen door de overheid bedoeld om de aanschaf van en het rijden in zuinige auto's te stimuleren. De wet is hierdoor echter wel meer complex geworden. De wettekst zelf is namelijk bijna dubbel zo lang geworden en de tekst moet wel twee keer worden nagelezen om enig begrip te verschaffen van de inhoud. Verder vergt het ook meer van ondernemers, die voor hun bestelauto van de zaak een extra formulier moeten invullen en opsturen. Deze wijziging heeft de wet veel meer complex gemaakt.

Beoordeling: --

5.2 Wijziging zelfstandigenaftrek

5.2.1 De wijziging

Per 1 januari 2012 is de zelfstandigenaftrek, geregeld in artikel 3.76 IB 2001, fors gewijzigd. Deze regeling is van een stelsel met schijven naar een vast bedrag gegaan. Voor 2012 was de zelfstandigenaftrek minder naarmate er meer winst gemaakt werd. De zelfstandigenaftrek is onderdeel van de ondernemersaftrek en kan worden toegepast wanneer aan het zogenaamde urencriterium (van artikel 3.6 wet IB) wordt voldaan. Dit betekent dat een ondernemer minimaal 1.225 uren per jaar aan zijn onderneming moet besteden. Een ondernemer die aan het urencriterium voldoet kan nu maximaal een bedrag van € 7.280 in aftrek brengen. Deze aftrek kan niet hoger zijn dan de winst. Wanneer dit toch het geval is wordt het teveel aan aftrek gereserveerd voor de daaropvolgende negen jaren.

De overheid heeft deze wijziging willen doen met het oog op het beter laten doorgroeien van ondernemingen¹³. Voor 2012 was het zo dat het bedrag aan aftrek afliep wanneer de winst opliep. Dit maakte dat een ondernemer minder aan zijn winstgroei had, omdat daarmee zijn aftrek omlaag ging.

5.2.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Bij deze wijziging zijn er geen extra administratieve lasten bij gekomen. De aftrek is slechts veranderd van een variabel naar een vast bedrag.

Duidelijkheid van de wettekst

Uit de wet blijkt nu meteen hoe groot het bedrag aan zelfstandigenaftrek is. De enige voorwaarde daarbij is nog dat de ondernemer aan het urencriterium voldoet.

¹³ Memorie van toelichting belastingplan 2012

Casuïstische regelgeving

De zelfstandigenaftrek is op alle ondernemers, die aan het urencriterium voldoen, van toepassing. Deze voorwaarde is niet gewijzigd. Het aantal ondernemers wat van deze regeling gebruik maakt verandert hierdoor niet.

Maatschappelijk draagvlak

De ondernemer zal blij geweest zijn met deze verandering. Voor hem is het nu vaak in één oogopslag duidelijk welk bedrag aan aftrek hij krijgt. Wanneer een ondernemer echter consistent minder winst maakt dan het bedrag van de zelfstandigenaftrek betekent dat het teveel aan zelfstandigenaftrek niet in de volgende 9 jaren gebruikt kan worden. Dit betekent voor die ondernemer dat er eigenlijk een stukje aftrek verloren gaat. Voor ondernemers met een lage winst is deze regeling nadelig omdat er een gedeelte van de aftrek wordt misgelopen.

5.2.3 Conclusie

Door samenbrengen van de zelfstandigenaftrek van een variabel naar een vast bedrag is de regeling vereenvoudigd. Zo kan een ondernemer vaak in één oogopslag zien hoeveel hij in aftrek kan brengen. Door deze wijziging is de wet minder complex geworden.

Beoordeling: ++

Hoofdstuk 6 Wetswijzigingen 2011

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2011 in werking zijn getreden.

6.1 Verlaging milieu-investeringsaftrek (MIA)

6.1.1 De wijziging

De milieu-investeringsaftrek is een aftrek die wordt verleend wanneer een ondernemer een nog niet eerder gebruikt bedrijfsmiddel aanschaft, dat is aangewezen als milieu-investering. De ondernemer kan voor de aftrek bij aangifte kiezen. Wanneer de aftrek wordt verleend wordt een percentage van het bedrag aan milieu-investeringen ten laste van de winst gebracht. De milieu-investeringsaftrek is geregeld in artikel 3.42a IB 2001. In lid 2 van dat artikel staat dat milieu-investeringen investeringen zijn die behoren tot categorie 1, 2 of 3. Deze categorieën worden in samenwerking met de Minister van Infrastructuur en Milieu opgesteld. Het percentage aan aftrek voor deze categorieën bedroeg voor 2011 respectievelijk 40, 30 en 15 procent. Per 1 januari 2011 zijn deze percentages verlaagd naar respectievelijk 36, 27 en 13.5 procent. Dit was bedoeld als een tijdelijke maatregel die in 2014 weer teruggedraaid zou worden. De reden voor deze tijdelijke wijziging was puur budgetmatig. In de tweede nota van wijziging is door de Tweede Kamer verzocht "een substantieel deel van de heffingskorting voor duurzame, culturele, sociaal-ethische en durfkapitaalbeleggingen te handhaven en de dekking hiervoor te vinden in de stroomlijning van de milieu-investeringsaftrek(MIA)".¹⁴ Deze tijdelijke regeling is in 2014 echter niet teruggedraaid. Dit was ook wegens budgettaire redenen. De percentages zijn derhalve nog steeds 36, 27 en 13.5 procent.

6.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Doordat dit een budgettaire wijziging is en eigenlijk alleen een wijziging in procenten brengt dit geen extra administratieve lasten met zich mee.

Duidelijkheid van de wettekst

Doordat dit alleen een procentuele wijziging is is de wettekst zelf niet veranderd. De wettekst is daarom niet moeilijker/makkelijker geworden.

Casuïstische Regelgeving

Milieu-investeringen zijn alleen milieu-investeringen wanneer ze voorkomen op de lijst met categorieën die door de Minister is opgesteld. Dit maakt dat de regeling toepasbaar is op een specifiek aantal soorten investeringen.

¹⁴ Kamerstukken II 2010/11, 32504, nr. 9

Maatschappelijk draagvlak

De percentages aan aftrek zijn omlaag gebracht. Theoretisch gezien zouden ondernemers daardoor minder geneigd zijn milieu-investeringen te doen. Dit blijkt echter niet het geval aangezien de MIA vaak samen met de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil) wordt gebruikt. Wanneer dit het geval is zal de uiteindelijke aftrek relatief minder dalen dan nu het geval lijkt.

6.1.3 Conclusie

Deze wijziging is puur een wijziging van budgettaire aard geweest. De voorwaarden voor de MIA zijn hierdoor niet veranderd. De regeling zelf was echter al zeer complex omdat er onderling wordt verwezen naar andere regelgeving. Daarnaast bestaan er ook nog een aantal verdere voorwaarden. Naar mijn mening heeft de overheid hier een kans voorbij laten gaan om artikel 3.42a IB te vereenvoudigen. De wet is door deze wijziging echter niet meer maar ook niet minder complex geworden, omdat het slechts een procentuele wijziging betreft.

Beoordeling: =

Hoofdstuk 7 Wetswijzigingen 2010

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2010 in werking zijn getreden.

7.1 Afschaffing urencriterium voor MKB- winstvrijstelling

7.1.1 De wijziging

De MKB-winstvrijstelling, die in 2007 is ingevoerd, is per 1 januari 2010¹⁵ verhoogd van 10,5% naar 12%. Deze vrijstelling houdt in dat 12%, (inmiddels 14% met ingang van 2013), van de winst niet wordt belast. Als gevolg hiervan is ook 12% van een eventueel verlies niet te verreken. 12% van de winst is vrijgesteld en daar valt ook de negatieve winst onder.

Waar dit op zichzelf geen grote verandering is, ging deze wijziging gepaard met het afschaffen van een van de voorwaarden voor de vrijstelling, namelijk het urencriterium, van art. 3.6 IB.

Het urencriterium houdt in "dat een ondernemer gedurende een kalenderjaar ten minste 1.225 uren moet besteden aan werkzaamheden voor een of meerdere ondernemingen waaruit de belastingplichtige als ondernemer winst geniet". Dit urencriterium is onder andere van belang voor de ondernemersaftrek. Tot voor 1 januari 2010 was het urencriterium ook een voorwaarde voor het in aanmerking komen voor de MKB-winstvrijstelling. Door het vervallen van het urencriterium krijgen nu ook de ondernemers die niet aan het urencriterium voldoen toegang tot de MKB-winstvrijstelling. Met het afschaffen van het urencriterium heeft de overheid "het starten van een onderneming naast een dienstbetrekking en in deeltijd en het doorgroeien van hybride en deeltijdondernemers willen stimuleren."¹⁶

7.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Ondernemers hoeven nu niet meer hun uren bij te houden wanneer ze alleen van de MKB-winstvrijstelling gebruik willen maken. Willen ondernemers aanspraak maken op de ondernemersaftrek dan moet dat nog wel. Ook hoeft de belastingdienst niet meer naar het urencriterium te kijken bij het toepassen van de vrijstelling. Dit levert aan beide kanten een kleine lastenverlichting op. Aan de kant van de belastingdienst hoeft er minder gecontroleerd te worden en aan de kant van de ondernemers hoeft in sommige gevallen minder administratie te worden bijgehouden.

Duidelijkheid van de wettekst

Met deze wijziging zijn er geen leden of artikelen bij gekomen, maar er zijn een aantal woorden weggehaald. Hoewel het artikel over de MKB-winstvrijstelling al niet heel moeilijk was, is wel de

¹⁵ Belastingplan 2010

¹⁶ AFP/2009/0499 U Nader rapport belastingplan 2010

verwijzing naar het urencriterium weggehaald. Veel verwijzingen maken een wettekst moeilijker te lezen. In dit geval is het omgekeerde gebeurd. Het is namelijk beter te lezen geworden.

Casuïstische regelgeving

Deze regeling is nu van toepassing op alle ondernemers die winst uit een of meerdere ondernemingen genieten. Door het afschaffen van het urencriterium is deze faciliteit voor nog meer ondernemers beschikbaar geworden.

Maatschappelijk draagvlak

Ondernemers die door het urencriterium niet van de MKB-winstvrijstelling gebruik konden maken zullen blij geweest zijn toen het criterium werd afgeschaft. "Aan de andere kant was men bezorgd of dit het evenwicht tussen hybride en deeltijdondernemers enerzijds en loontrekkenden en resultaatgenieters anderzijds verstoort. Volgens het kabinet was dit niet het geval omdat hybride en deeltijdondernemers zich onderscheiden door een duurzame organisatie van arbeid en (vaak in mindere mate) kapitaal."¹⁷ Hiermee wilde het kabinet zeggen dat, zelfs wanneer het evenwicht tussen ondernemers en loontrekkenden verstoort zou worden, dat onderscheid daar een rechtvaardiging voor zou zijn. Met andere woorden, ondernemers zijn beter voor de economie dan werknemers.

7.1.3 Conclusie

Door het afschaffen van het urencriterium als criterium voor de MKB-winstvrijstelling is het voor ondernemers makkelijker geworden om van de vrijstelling gebruik te maken. Alles bij elkaar genomen is de wet door deze wijziging minder complex geworden.

Beoordeling: ++

¹⁷ Belastingplan 2010

7.2 Wijziging Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek

7.2.1. De wijziging

De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA), die wordt geregeld in artikel 3.41 IB 2001, wordt toegekend aan ondernemers, die investeringen doen tot een bedrag van maximaal, op dit moment¹⁸, € 309.693. Een ondernemer kan bij aangifte er voor kiezen deze aftrek toe te passen en is derhalve niet verplicht om dat te doen. De KIA was voor 2010 een aftrek met 9 schijven. Van een investeringsbedrag van € 0 tot € 2.200 mocht er niets worden afgetrokken. Dit heeft te maken met het in artikel 3.30 lid 4 genoemde feit dat voorwerpen van geringe waarde in één keer mogen worden afgeschreven. Van € 2.200 tot € 37.000 mocht er 25% worden afgetrokken etc. Bij een investeringsbedrag boven de € 240.000 mocht niets meer in aftrek worden gebracht. In 2010 is deze regeling gewijzigd naar een regeling met 5 schijven. Daarbij zijn de voorwaarden voor de regeling grotendeels gelijk gebleven. Het bedrijfsmiddel waarin wordt geïnvesteerd moet in elk geval meer kosten dan € 450. Ook moet het gaan om bedrijfsmiddelen die worden aangekocht voor de eigen onderneming. De regeling met 5 schijven ziet met ingang van 1 januari 2010 er als volgt uit: de eerste schijf is grotendeels gelijk aan de eerste schijf in de oude regeling, namelijk tot een bedrag van € 2.200 (inmiddels € 2.300¹⁹) kan er niets in aftrek worden gebracht. Van een investeringsbedrag tussen de € 2.200 en € 54.000 (inmiddels € 55.745) kan 28% worden afgetrokken. Tussen de € 54.000 en de € 100.000 (inmiddels € 103.231) kan er maximaal € 15.120 (inmiddels € 15.609) worden afgetrokken. Tussen de € 100.000 en de € 300.000 wordt de KIA geleidelijk lager en bedraagt de aftrek € 15.120 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de € 100.000 te boven gaat. Van een investeringsbedrag van meer dan € 300.000 (inmiddels € 309.693) mag niets meer worden afgetrokken. Ondernemers zullen daarom proberen om investeringen zoveel mogelijk op te knippen in kleinere delen zodat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt kan worden van de KIA.

7.2.2 Complexiteit

Administratieve lasten

De wijziging is van structurele aard. De structuur van aftrekpercentages is gewijzigd. De voorwaarden voor het toepassen van de KIA zijn echter niet gewijzigd. Dit maakt dat deze wijziging geen extra administratieve lasten met zich mee brengt voor de ondernemer.

Duidelijkheid van de wettekst

De wettekst is wel in zekere mate gewijzigd. Allereerst is lid 1 van artikel 3.41 gewijzigd om aan de wijziging van de tabel in lid 2 te voldoen. Dit betreft een technische wijziging.

Daarnaast is de tabel zelf gewijzigd. De tabel is korter geworden, waardoor ondernemers mogelijk eerder zien in welke categorie hun investering valt. De schijf van € 100.000 tot € 300.000 is er wel iets moeilijker op geworden. In plaats van dat er een vast percentage minder mag worden afgetrokken, gaat de aftrek geleidelijk omlaag met een percentage van het gedeelte van het

¹⁸ In 2015

¹⁹ De bedragen zijn inmiddels anders omdat er inflatiecorrectie heeft plaatsgevonden.

investeringsbedrag dat de € 100.000 te boven gaat. Dit maakt het voor ondernemers moeilijk om in een keer te zien welk bedrag in aftrek mag worden gebracht wanneer hun investering in die schijf valt.

Casuïstische regelgeving

Deze regeling is toepasbaar voor alle ondernemers, die een investering doen van meer dan € 2.200. De voorwaarden voor het toepassen van deze regeling zijn bij deze wijziging niet gewijzigd, wat betekent dat de KIA nog voor evenveel ondernemers open staat als voorheen.

Maatschappelijk draagvlak

De KIA is met ingang van 1 januari 2010 iets verruimd ten opzichte van de KIA van voor 2010. Er kan bij lagere investeringsbedragen meer worden afgetrokken. Ondernemers zullen hierdoor weinig bezwaar tegen deze wijziging hebben gehad.

7.2.3 Conclusie

Na deze wijziging is de KIA in grote mate hetzelfde gebleven. De grote verandering was het percentage, waarmee de aftrek geleidelijk omlaag ging vanaf een investeringsbedrag van € 100.000. Hierdoor is de wet in zijn totaliteit een klein beetje meer complex geworden.

Beoordeling: –

7.3 Wijziging zelfstandigenaftrek

7.3.1 De wijziging

Vanaf 2010 is ook de zelfstandigenaftrek gewijzigd. Aan artikel 3.76 IB 2001 zijn een aantal leden toegevoegd. De zelfstandigenaftrek geldt voor de ondernemer die aan het urencriterium van art. 3.6 voldoet. De zelfstandigenaftrek geldt als een winstaf trek. Deze aftrek wordt gedaan op de winst voor belastingen. In de leden die toegevoegd zijn heeft de wetgever een extra aantal regels en voorwaarden gesteld bij de toepassing van de zelfstandigenaftrek. In het nieuwe vijfde lid wordt geregeld dat de zelfstandigenaftrek niet hoger kan zijn dan de winst uit die onderneming. Voorheen kon dit wel en leidde de toepassing van de zelfstandigenaftrek er toe dat het verlies hoger werd zodat ondernemers meer te verrekenen hadden. Dit betekende dat ondernemers eigenlijk twee keer een aftrek van de staat kregen waar dit niet de bedoeling was. Wanneer namelijk een hoger verlies te verrekenen was werd er ook minder belasting betaald over een volgende winst. Deze regeling geldt niet voor startende ondernemers. Dat zijn ondernemers die in een of meer van de vijf voorafgaande jaren geen ondernemer waren en waarbij niet meer dan tweemaal de zelfstandigenaftrek is toegepast. Wanneer een ondernemer geen startende ondernemer is en de aftrek in een bepaald jaar, door deze nieuwe regeling, niet kan benutten, kan de niet gebruikte zelfstandigenaftrek worden aangemerkt als niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek. De inspecteur stelt de niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek vast bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze niet gerealiseerde aftrek kan dan in de volgende negen jaren in aftrek worden gebracht, maar wel pas nadat de zelfstandigenaftrek voor dat jaar is toegepast. De doorgeschoven bedragen kunnen ook alleen worden afgetrokken in de jaren waarin de ondernemer recht heeft op de zelfstandigenaftrek, met andere woorden in de jaren waarin hij aan het urencriterium voldoet. In die jaren moet hij wel, na de zelfstandigenaftrek van dat jaar, nog winst over hebben om de niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek te kunnen gebruiken.

7.3.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Voorheen kon de zelfstandigenaftrek worden toegepast ongeacht hoe hoog de winst was. Nu kan dat niet meer en wordt het teveel aan zelfstandigenaftrek bij voor bezwaar vatbare beschikking vastgesteld door de inspecteur. Ook wordt het verrekenen van de niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek bij voor bezwaar vatbare beschikking door de inspecteur geregeld. Het verrekenen van de niet gerealiseerde aftrek in een volgend kalenderjaar vindt plaats bij een voor bezwaar vatbare beschikking van de inspecteur. In die beschikking wordt tevens geregeld welk bedrag van de niet gerealiseerde aftrek nog in aftrek wordt gebracht. Dit doet hij gelijk met de aanslag over dat jaar. De belastingdienst heeft hier dus meer werk aan.

Voor 2010 was er geen probleem voor ondernemers omdat er geen niet gerealiseerde aftrek was. Wanneer een ondernemer het nu niet eens is met een van de twee beschikkingen moet er bezwaar worden aangetekend. Dit kost allemaal tijd en geld.

Duidelijkheid van de wettekst

De wettekst is uitgebreid met een aantal leden en is ook niet makkelijker geworden. Voor deze

wijziging kon de zelfstandigenaftrek gewoon worden toegepast, ongeacht hoe hoog de winst was. Door deze wijziging kan dat niet meer en kan het de ondernemer soms onduidelijk zijn tegen welke beschikking hij bezwaar moet aantekenen en of de regel voor hem wel of niet toegepast moet worden, omdat hij misschien een startende ondernemer is.

Casuïstische regelgeving

Deze regeling is toepasbaar voor elke ondernemer die aan het urencriterium voldoet. Na deze wijziging gelden die voorwaarden nog steeds. De regeling is hierdoor niet breder of smaller geworden.

Maatschappelijk draagvlak

De overheid wilde niet dat ondernemers in principe twee keer van een aftrek gebruik konden maken. De eerste keer door de zelfstandigenaftrek toe te passen waardoor het verlies groter werd en de tweede keer door het verlies te verrekenen met winst. Het punt van de overheid is niet zozeer dat er niet twee keer een aftrek mag worden toegepast maar wel dat er in de regeling voor 2010 voor ondernemers de mogelijkheid bestond om zelfstandigenaftrek te gebruiken voor een jaar daarvoor. Dit kon doordat de zelfstandigenaftrek gebruikt werd om een verlies te verhogen. Dat verlies kon dan weer worden afgetrokken van een mogelijke winst van het voorgaande jaar. Naar mijn mening heeft de overheid willen bereiken dat de zelfstandigenaftrek in ieder geval niet meer teruggewenteld kon worden.

7.3.3 Conclusie

Deze wijziging is een technische verandering in de wet geweest, maar de wet zelf is meer complex geworden. Als de ondernemer het niet eens is met de vaststelling van de niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek, moet hij bezwaar aantekenen. Tevens is artikel 3.76 ook nog eens langer geworden.

Beoordeling: --

Hoofdstuk 8 Wetswijzigingen 2008

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2008 in werking zijn getreden.

8.1 Kwijtscheldingswinstvrijstelling en schuldsanering

8.1.1 De wijziging

Kwijtschelding van een schuld door een crediteur is in normale gevallen winst. Er is immers een opbrengst vanwege het vervallen van een claim op het eigen vermogen. Het kan echter voor komen dat een schuld wordt kwijtgescholden, omdat deze niet meer voor verwezenlijking vatbaar is. In dat geval wordt het kwijtschelden van die schuld niet gezien als winst voor de ondernemer. Dit is geregeld in artikel 3.13 lid 1a IB 2001. Deze kwijtschelding moet echter wel op zakelijke gronden plaatsvinden. Wanneer dit niet het geval is en er persoonlijke motieven achter de kwijtschelding zitten "dan wordt het voordeel niet behaald uit onderneming, zodat deze bepaling niet aan de orde kan komen."²⁰

Per 1 januari 2008 is deze regeling voor het kwijtschelden van niet voor verwezenlijking vatbare schulden aangepast. Dit was een codificering naar aanleiding van een besluit uit het jaar 2000.²¹ Deze aanpassing was dus eigenlijk al eerder van kracht maar is nu pas aan de wet toegevoegd. De aanpassing gaat om de situatie waarbij een natuurlijke persoon zich in een traject van schuldsanering bevindt. De wijziging houdt een goedkeuring in dat - hoewel er in zoverre geen sprake is van een daadwerkelijke kwijtschelding - ondernemers die meelopen in een schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, de kwijtscheldingswinstbepaling kunnen toepassen indien op grond van art. 358 van de Faillissementswet vorderingen voor de schuldeisers niet langer afdwingbaar zijn.²²

8.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Met deze wijziging zijn geen extra administratieve lasten gemoeid. Dit betreft enkel een structurele wijziging, namelijk dat kwijtschelding van bepaalde schuldvorderingen -wat eerder ook al mogelijk was - nu bij de wet ook onder de kwijtscheldingswinstvrijstelling valt.

Duidelijkheid van de wettekst

Ook qua wettekst is er niet veel gewijzigd. Er is een volzin bij gekomen waarin de verwijzing naar artikel 358 van de faillissementswet wordt geregeld.

Maatschappelijk draagvlak

²⁰ Cursus Belastingrecht IB Afdeling 3.2.13 onder punt D

²¹ 4 december 2000, nr. CPP2000/2441M

²² V-N 2008/1.6

Hoewel deze regeling in 2000 al gold, is het door deze codificering duidelijker geworden wanneer een bepaalde kwijtschelding in de kwijtscheldingswinstvrijstelling valt.

8.1.3 Conclusie

Deze wijziging heeft geen extra complexiteit opgeleverd. De wet is zelfs iets duidelijker geworden omdat een regeling, die eerst in een besluit stond, nu in de wet is opgenomen waardoor het voor ondernemers beter te begrijpen is geworden. De regeling zelf is overigens best ingewikkeld.

Beoordeling: =/+

Hoofdstuk 9 Wetswijzigingen 2007

In dit hoofdstuk zullen de wijzigingen worden behandeld die per 1 januari 2007 in werking zijn getreden.

9.1 Beperking afschrijving gebouwen

9.1.1 De wijziging

Met ingang van 1 januari 2007 is het nieuwe artikel 3.30a IB 2001 ingevoerd, wat een toevoeging is op artikel 3.30. In artikel 3.30 wordt geregeld hoe er moet worden omgegaan met afschrijving op bedrijfsmiddelen. Artikel 3.30a gaat specifiek over de afschrijving op gebouwen. Lid 1 van artikel 3.30a stelt dat de afschrijving op gebouwen in een jaar slechts mogelijk is wanneer de waarde van het gebouw hoger is dan de bodemwaarde. Wanneer dat het geval is, bedraagt de afschrijving maximaal het verschil tussen die waarden. Daarbij moeten nog wel de voorwaarden van artikel 3.30 in acht worden genomen. In lid 2 van artikel 3.30a wordt een uitbreiding gegeven van de definitie van gebouw. In lid 3 wordt de definitie van bodemwaarde gegeven; wanneer het gebouw ter belegging wordt gehouden is de bodemwaarde de WOZ-waarde en wanneer het gebouw in eigen gebruik is, wordt de bodemwaarde 50% van de WOZ-waarde. Daaropvolgend wordt er in lid 4 uitleg gegeven over wat er wordt bedoeld, wanneer er over WOZ-waarde wordt gesproken. De leden 5 tot en met 10 bevatten specifieke regels indien er meerdere eigenaren zijn of wanneer er verbonden personen geïnvesteerd hebben in hetzelfde gebouw.

Artikel 3.30a is ingevoerd bij de Wet werken aan winst²³. Deze is geïntroduceerd ter financiering van de verlaging van de VPB-tarieven en van de introductie van de MKB-winstvrijstelling.²⁴ De afschrijvingsbeperking op gebouwen is ingevoerd, omdat er voor 2007 eigenlijk weinig belasting werd geheven over stille reserves op gebouwen. Dit kwam doordat er vaak fors op een gebouw werd afgeschreven en de stille reserve bij verkoop van het gebouw werd omgezet in een herinvesteringsreserve. Hierdoor werd de belastingheffing voor een lange tijd uitgesteld.

9.1.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Na invoering van deze regeling zijn voor ondernemers geen extra administratieve lasten ontstaan. Wel moeten ondernemers er nu rekening mee houden dat er niet zomaar meer kan worden afgeschreven op gebouwen.

Duidelijkheid van de wettekst

Er is met deze regeling een heel artikel toegevoegd aan de Wet inkomstenbelasting 2001. Door de lengte van dit artikel zal het niet altijd meteen duidelijk zijn hoeveel er mag worden afgeschreven. Dit

²³ Wet van 30 november 2006, Stb. 2006, 631

²⁴ Cursus Belastingrecht IB Afdeling 3.2.22 onder punt B

is met name het geval bij de situatie waarbij er meerdere eigenaren zijn of wanneer er verbonden personen geïnvesteerd hebben in hetzelfde pand.

Casuïstische regelgeving

Deze wijziging heeft betrekking op alle ondernemers die een pand in eigen onderneming hebben. Daarmee heeft deze regeling invloed op een grote groep ondernemers.

Maatschappelijk draagvlak

De invoering van deze regeling kan voor een aantal ondernemers niet erg positief zijn uitgekapt.

Eerder gemaakte plannen kunnen door deze regeling in het water zijn gevallen.

Aan de andere kant is het een logische stap van de wetgever om dit artikel in te voeren. De overheid wilde niet dat een belastingclaim op een stille reserve in theorie oneindig kon worden uitgesteld.

Ondernemers zoeken altijd de meest gunstige weg op met betrekking tot belastingen dus zij zullen deze regeling als minder prettig hebben ervaren.

9.1.3 Conclusie

Door deze regeling is de wetgeving meer complex geworden. Er zijn regels gesteld aan de maximum-afschrijving voor gebouwen en de wettekst is er zowel langer als meer ingewikkeld door geworden. Extra regelgeving maakt de wet vrijwel altijd meer complex.

Beoordeling: --

9.2 Invoering MKB-winstvrijstelling

9.2.1 De wijziging

Met ingang van 1 januari 2007 is de MKB-winstvrijstelling ingevoerd. Deze vrijstelling houdt in dat ondernemers 10% van de winst mogen aftrekken nadat de ondernemersaftrek is toegepast. Hiervoor moe(s)t de ondernemer wel aan het uren criterium voldoen. Daarnaast moet de ondernemer wel uit een of meerdere ondernemingen winst genieten. Deze vrijstelling werkt twee kanten op. Aan de ene kant is 10% van de winst vrijgesteld, maar aan de andere kant is ook 10% van een eventueel verlies niet aftrekbaar. Dit is niet zozeer een keuze van de overheid geweest, maar het volgt uit de systematiek van de wet. Verlies is eigenlijk negatieve winst en als gevolg van deze regeling is dus ook 10% van de negatieve winst vrijgesteld. De MKB-winstvrijstelling is ingevoerd met de Wet werken aan winst²⁵ en is in de wet geregeld in artikel 3.79a IB 2001.

De MKB-winstvrijstelling is oorspronkelijk ingevoerd als een stap in de richting naar een mogelijke vierde box binnen de inkomstenbelasting²⁶ De MKB-winstvrijstelling is bekostigd door onder andere de invoering van afschrijvingsbeperkingen op gebouwen.

9.2.2 Complexiteit

Administratieve lasten

Met de invoering van de MKB-winstvrijstelling zijn geen extra administratieve lasten bij gekomen voor ondernemers. Een eis voor het toepassen van de MKB-winstvrijstelling is wel dat aan het uren criterium moet worden voldaan. Hier kan de belastingdienst op controleren. Aangezien het uren criterium ook al vereist is voor de ondernemersaftrek zal dit geen extra last opleveren. De ondernemer hoeft geen extra data bij te houden aangezien hij zijn uren toch al bijhield voor de toepassing van de ondernemersaftrek. Wel word het belang van een correcte urenadministratie groter, er staat namelijk 10% winstvrijstelling op het spel.

Duidelijkheid van de wettekst

Artikel 3.79a IB 2001 is een kort artikel. Het artikel is slechts een aantal regels lang en stelt heel eenvoudig hoe de regeling wordt toegepast en wat de voorwaarden zijn.

Casuïstische regelgeving

De MKB-winstvrijstelling is toepasbaar op een grote groep ondernemers, namelijk iedere ondernemer die aan het uren criterium voldoet en winst uit een of meerdere ondernemingen krijgt. Ook moest de tijd die in totaal werd besteed aan de ondernemingen of werkzaamheden, als bedoeld in belastbaar loon of inkomsten uit overige werkzaamheden, grotendeels worden besteed aan die

²⁵ Wet van 30 november 2006, Stb. 2006, 631

²⁶ Kamerstukken II 2005/06, 30 572

ondernemingen. Een gevolg hiervan was dat deeltijdondernemers zoveel mogelijk probeerden om hun uren, die aan de onderneming(en) werden besteed, op te kloppen.

Maatschappelijk draagvlak

Ondernemers zullen blij geweest zijn met deze regeling. Men moest namelijk al de lasten dragen van de afschrijvingsbeperkingen op gebouwen. Met de MKB-winstvrijstelling is ook onder andere de bedoeling van de overheid geweest dat ondernemers een gedeelte van hun winst gebruikten om nieuwe investeringen te doen. Aan de andere kant zullen ondernemers in verliessituaties minder blij zijn geweest omdat 10% van hun verlies niet meer verrekenbaar werd.

9.2.3 Conclusie

Door de invoering van de MKB-winstvrijstelling is de wet niet meer complex geworden, maar ook niet minder. De voorwaarde waaraan ondernemers moeten voldoen, namelijk het urencriterium, was er ook al voor de ondernemersaftrek. Verder zijn er geen extra administratieve lasten met de uitvoering van de vrijstelling gemoeid. Daarnaast is de wettekst ook niet moeilijker geworden.

Beoordeling: =

Hoofdstuk 10 Eindconclusie

Aan het begin van deze scriptie is de volgende vraag gesteld: *Welke belangrijke wetswijzigingen zijn er geweest in de afgelopen jaren, binnen de winstbepaling in de wet inkomstenbelasting 2001, en is de wetgeving daardoor meer of minder complex geworden?*

Voor de volgende regelingen, waarvan hieronder een schema, zijn verschillende aspecten van de wijziging meegenomen.

Regeling	--	-	=	+	++	Artikel
Premies voor beroeps- en bedrijfstakpensioenregelingen.			●			3.18
Toevoegingen aan de oudedagsreserve		●				3.68
Wet uitwerking autobrief	●					3.20
Wijziging zelfstandigenaftrek					●	3.76
Verlaging milieu-investeringsaftrek			●			3.42a
Afschaffing uren criterium voor MKB-winstvrijstelling					●	3.79a
Wijziging kleinschaligheidsaftrek		●				3.41
Wijziging zelfstandigenaftrek	●					3.76
Kwijtscheldingswinstvrijstelling en schuldsanering			●			3.13 lid 1a
Beperking afschrijving gebouwen	●					3.30a
Invoering MKB-winstvrijstelling			●			3.79a

In de inleiding bleek al dat het belastingstelsel nu als te ingewikkeld wordt ervaren. Dat was echter in 2001, met de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001, ook al zo. Het bovenstaande schema laat zien dat de wetswijzigingen binnen de winstbepalingsregels in de inkomstenbelasting voor het grootste deel tot meer complexiteit hebben geleid. Hiermee kan gezegd worden dat de wetgeving sinds 2001 tot meer complexiteit heeft geleid, ondanks het voornemen van de overheid om te vereenvoudigen. Naar mijn mening zijn vrijwel alle wijzigingen noodzakelijk geweest. Soms kwamen deze wijzigingen voort uit budgettaire motieven. Wanneer de wet meer complex wordt door budgettaire wijzigingen is dit eigenlijk niet te rechtvaardigen. Alle andere wijzigingen zijn nodig geweest. Dit naar aanleiding van politieke debatten of jurisprudentie en dergelijke. Het probleem met het doorvoeren van vereenvoudigingen is de politieke verscheidenheid. Omdat er zoveel verschil van mening bestaat zal een grote hervorming heel moeilijk gaan worden.²⁷

²⁷ FD, maandag 23 februari 2015, 'Belastinghervorming van kabinet wordt niets'